

TÜRKİYE'YE NELER OLUYOR?

Wall Street Journal yazarı Bret Stephens, Ortadoğu tarihçilerinin üstadı Bernard Lewis'in Türkiye'nin 10 yıl içinde İran'a benzeyebileceği yorumunu yaptığını belirtti

ABD'de yayımlanan Wall Street Journal gazetesinin köşe yazarı Bret Stephens, "Türkiye'ye neler oluyor" başlıklı yorum yazısında "Ülke zenginleştiçe paradoksal bir biçimde Batılı niteliklerinin bazılarını üzerinden atıyor" dedi. Salı günleri dış politika üzerine "Global View" isimli bir köşe yazarı Stephens, bu haftaki köşesinde şunları yazdı:

"Geçen hafta Bernard Lewis'e Türkiye'nin nereye gittiğini düşündüğünü sordum. Ortadoğu tarihçilerinin üstadı, İran kendini laik bir cumhuriyete dönüştürürken, Mustafa Kemal Atatürk tarafından kurulan laik cumhuriyetin on yıl içinde İran İslam Cumhuriyeti'ne daha fazla benzeyebileceği yorumunu yaptı. Türkiye hakkındaki haberleri uzaktan okuyan biri olarak Prof. Lewis'in ne demek istediğini anlamak kolay. Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın Adalet ve Kalkınma Partisi 2002'de iktidara geldiğinden beri Türk dış politikasının şekli çarpıcı biçimde değişti."

Türkiye'nin İsrail ve ABD'den uzaklaşarak Suriye ve İran'a yaklaştığını belirten yazar, şöyle devam etti:

"Uzun süredir Türkiye'nin laikliğinin payandası olan ordu, Sayın Erdoğan'ın İslami yönelimli hükümetinin saldırısı altında. Hükümet son zamanlarda onlarca subayı darbe planladıkları şüphesiyle tutukladı.

Türk meclisi geçen hafta, hükümetin, laikliğin bir diğer payandası olan ülkenin üst düzey mahkemelerine kendi adamlarını doldurmasını sağlayacak bir referandum düzenlenmesi için oylama yaptı. Geçen yıl multimilyar dolarlık bir vergi cezasıyla vurulan Doğan medya grubu da saldırı altında."

'İran'a yaklaşıyor'

Türklerin ABD hakkındaki olumlu düşüncelerinin Irak'taki Ebu Gireyb cezaevi skandalının ortaya çıktığı dönemden bile daha düşük seviyede olduğunu vurgulayan yazar, "Bunlar Prof. Lewis'in uyarısını haklı çıkarmaya yeter de artar bile" dedi. Yazar, "Öyleyse, aralarında bazı laiklerin ve klasik liberallerin de bulunduğu bu kadar çok sayıda Türk, neden Erdoğan'ın getirdiği değişikliklerden rahatsız olmuyor?" sorusunu sorarak, bunun olası yanıtlarından birinin, bu kişilerin "kendilerini kandırmaları" olabileceğini belirtti. Stephens, "İran devriminde de liberaller ön saflardaydı, sonra Humeyni tarafından acımasızca bir kenara atıldılar. Ancak Türkiye örneğinde bu pek de inandırıcı değil. Türkiye'nin AKP'nin serbest piyasa yanlısı yönetimi döneminde sağlanan ekonomik dönüşümü çok daha inandırıcı bir faktör" dedi.

Stephens, yazının sonunda, "Esas ciddi soru bunun nereye kadar gideceği" diyerek, Erdoğan'ın, iç politikada sergilediği bazı taktiklerinin giderek Rusya Başbakanı Vladimir Putin'in tarzına benzediğini de öne sürdü.

Nereye kadar devam edecek?

Stephens yazıyı şöyle noktalandı: "En önemlisi, İslamiyet'teki Erdoğan tarzı, sosyal ve siyasi ihtirasları açısından görece olarak ılımlı kalmaya devam edecek mi, yoksa agresif ve radikal hale mi gelecek? Bu sorunun cevabını biliyor gibi davranmak yanlış olur. Bu olasılık hakkında kaygılanmamak ise delilik olur."

'1915 soykırım değil' sözüne 1 Frank ceza

İngiliz asıllı Amerikalı tarihçi Bernard Lewis, halen ABD'nin saygın eğitim kurumlarından Princeton Üniversitesi'nde Yakın Doğu Çalışmaları bölümünde profesör olarak görev yapıyor. Lewis, 1993'te Le Monde gazetesine verdiği bir demeçte 1915 yılında Ermenilerin yaşadıklarının bir "soykırım" olmadığını, "savaşın bir yan ürünü" olduğunu söylemişti. Fransız mahkemesi bunu Ermeni soykırımının inkârı olarak kabul etmiş ve tarihçiyi sembolik olarak 1 Frank para cezasına çarptırmıştı.

